

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

מסורת
הש"ס

כמין חוטמין דקין • פירש בקונ' חוטם אחד בספל ונקב אחד בחוטמו והכין מערה (8) מים כפי הספלים והגססין מקלחין דרך החוטמין ע"ג המזבח ובמזבח היה נקב שבו המים והיו יורדין לשיטין של מזבח שהיו חלולין מאד ועמוקין וזו תימה גדולה מנין לו כל אותו הענין שמחוטם של הספלים מקלה על גג המזבח ומסס למאח הוא המזבח ומסס לשיטין למאח הוא המזבח הספלים יורדין לשיטין כמין שני נקבי החוטם ולא שהיה בולט כמין חוטם כי היתה דתן במסכת מנחות (פ"ג מ"ג) גבי דמים ובקרבן מערבית דרומית היו שני נקבים כמין שני חוטמין דקין שהדמים ניתנין על יסוד מערבית ועל יסוד דרומית ויורדין בהן ומתערבין בזהם ושמה כמין בליטת חוטם היה עשוי על הנקב שלא יפול עליו דבר לכוחמו:

כמין שני חוטמין דקין (*ואחד) מעובה ואחד דק כרי שיהו שניהם בלין בבית אחת, מעורבו של מים מוררוו של יין, עיריה של מים לתוך של יין ושל יין לתוך של מים יצא, *ר' יהודה אומר בלוג היה מנסך כל שבמנה, *אמר ר' יוחנן אומר ל' הגבה ידו שפעם אחד נסך אחד על גבי רגליו ונתמרהו כל העם באתרוגיהן. כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהיה ממלא מערב שבת הבית של זהב שאינה מקודשת מן השילוח ומניחה בלשכה, ינשפכה נתגלחה היה ממלא מן הכיור שהיו והמים מגולין פסולין לגבי מזבח: *גמ' כנא הנימ' אמר רב עינא דאמר קרא

[על אחד]

[לעיל מן] הפנים ג

יומא טו:

הגהות

הב"ח

(8) חוטם דק

כמין חוטמין

וכו' מפנה

כפי הספלים

כ"ל וזוה"ל

מ"ס ממנח:

זכחים כ"ג

דקין מן העולין

כו' ובשחרית

הורין על

העקב ג'

מכ"ט

[פירוש כלים

מלך קטן

כ"ג עמוד]

[יומא טו:

מספחה פ"ג]

זכ"כ טז

כ"ג עמוד

והוא שני חוטמין דקין (*ואחד) מעובה ואחד דק כרי שיהו שניהם בלין בבית אחת, מעורבו של מים מוררוו של יין, עיריה של מים לתוך של יין ושל יין לתוך של מים יצא, *ר' יהודה אומר בלוג היה מנסך כל שבמנה, *אמר ר' יוחנן אומר ל' הגבה ידו שפעם אחד נסך אחד על גבי רגליו ונתמרהו כל העם באתרוגיהן. כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהיה ממלא מערב שבת הבית של זהב שאינה מקודשת מן השילוח ומניחה בלשכה, ינשפכה נתגלחה היה ממלא מן הכיור שהיו והמים מגולין פסולין לגבי מזבח: *גמ' כנא הנימ' אמר רב עינא דאמר קרא

ת"ד כל העולין למזבח עולין דרך יבין ומקפין ויורדין דרך שמאל *חזין מן העולה לשלשה דברים הללו שעולין דרך שמאל וחורין על העקב ואלו הן גיסוך המים וגיסוך היין ועולת העוף בשבתה במזבח: אלא שהיו משהירין: בשלמא דין משהיר דמיא אמאי משהיר? בין דאמר מר [עיריה של מים לתוך של יין, ושל יין לתוך של מים יצא] של מים אתי לאשהירי: ומעוקבים כמין ב' חוטמין דקין (*ואחד) מעובה ואחד דק כרי שיהו שניהם בלין בבית אחת, מעורבו של מים מוררוו של יין, עיריה של מים לתוך של יין ושל יין לתוך של מים יצא, *ר' יהודה אומר בלוג היה מנסך כל שבמנה, *אמר ר' יוחנן אומר ל' הגבה ידו שפעם אחד נסך אחד על גבי רגליו ונתמרהו כל העם באתרוגיהן. כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהיה ממלא מערב שבת הבית של זהב שאינה מקודשת מן השילוח ומניחה בלשכה, ינשפכה נתגלחה היה ממלא מן הכיור שהיו והמים מגולין פסולין לגבי מזבח: *גמ' כנא הנימ' אמר רב עינא דאמר קרא

97 (ב) ומעלתה פטו קדים (יחזקאל מ) כשהטעו בו חטט למזבח: ומקפין ויורדין דרך שמאל • כשהוא בא לירד איש חוזר על עקביו אלא מקיף כביד למזבח עד שגניע לכבש יורד במערבו של כבש שהיה לשמאלו בצעייתו והוא דחין חוזרין על העקב דל"י נמלא מהלך ללד שמאלו שהרי פניו למזבח ואיש מחזיר לו *אחוריו ורחמיהו אמר כל פיעות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין דנפקא לן מדתני רמי בר יחזקאל עומד על שנים עשר בקר וכו' במסכת זבחים (דף כ"ג): חוץ מן העולה לג' דברים • הגשטין בקרבן מערבית דרומית שפטים דרך שמאל כשהן בראש המזבח פועין לקרבן מערבית דרומית שהיה לשמאלו ואין פועין לימין שיהו פועין כביד עד שגישו לקרבן מערבית דרומית ובשחיתם קדשים (דף ס"ד) מפרש עמומא: כללית שמה יתעשט בעשן המערכה כשיקפופו כביד שומר מהלך מאה אמה יש בהיקף המזבח ועולת העוף שמה תמות בעשן: וחוזרין על העקב על גבי רגליו ונתמרהו כל העם באתרוגיהן. כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהיה ממלא מערב שבת הבית של זהב שאינה מקודשת מן השילוח ומניחה בלשכה, ינשפכה נתגלחה היה ממלא מן הכיור שהיו והמים מגולין פסולין לגבי מזבח: *גמ' כנא הנימ' אמר רב עינא דאמר קרא

הנקב רחב וגדול זה מזה ולשון מעובה משמע שאולי הספל היו עבים ומתוך כך אין המשקה מומהר ללאת: שהיו והמים מגולין פסולין לגבי מזבח: *גמ' כנא הנימ' אמר רב עינא דאמר קרא

ת"ד כל העולין למזבח עולין דרך יבין ומקפין ויורדין דרך שמאל *חזין מן העולה לשלשה דברים הללו שעולין דרך שמאל וחורין על העקב ואלו הן גיסוך המים וגיסוך היין ועולת העוף בשבתה במזבח: אלא שהיו משהירין: בשלמא דין משהיר דמיא אמאי משהיר? בין דאמר מר [עיריה של מים לתוך של יין, ושל יין לתוך של מים יצא] של מים אתי לאשהירי: ומעוקבים כמין ב' חוטמין דקין (*ואחד) מעובה ואחד דק כרי שיהו שניהם בלין בבית אחת, מעורבו של מים מוררוו של יין, עיריה של מים לתוך של יין ושל יין לתוך של מים יצא, *ר' יהודה אומר בלוג היה מנסך כל שבמנה, *אמר ר' יוחנן אומר ל' הגבה ידו שפעם אחד נסך אחד על גבי רגליו ונתמרהו כל העם באתרוגיהן. כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהיה ממלא מערב שבת הבית של זהב שאינה מקודשת מן השילוח ומניחה בלשכה, ינשפכה נתגלחה היה ממלא מן הכיור שהיו והמים מגולין פסולין לגבי מזבח: *גמ' כנא הנימ' אמר רב עינא דאמר קרא

97 (ב) ומעלתה פטו קדים (יחזקאל מ) כשהטעו בו חטט למזבח: ומקפין ויורדין דרך שמאל • כשהוא בא לירד איש חוזר על עקביו אלא מקיף כביד למזבח עד שגניע לכבש יורד במערבו של כבש שהיה לשמאלו בצעייתו והוא דחין חוזרין על העקב דל"י נמלא מהלך ללד שמאלו שהרי פניו למזבח ואיש מחזיר לו *אחוריו ורחמיהו אמר כל פיעות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין דנפקא לן מדתני רמי בר יחזקאל עומד על שנים עשר בקר וכו' במסכת זבחים (דף כ"ג): חוץ מן העולה לג' דברים • הגשטין בקרבן מערבית דרומית שפטים דרך שמאל כשהן בראש המזבח פועין לקרבן מערבית דרומית שהיה לשמאלו ואין פועין לימין שיהו פועין כביד עד שגישו לקרבן מערבית דרומית ובשחיתם קדשים (דף ס"ד) מפרש עמומא: כללית שמה יתעשט בעשן המערכה כשיקפופו כביד שומר מהלך מאה אמה יש בהיקף המזבח ועולת העוף שמה תמות בעשן: וחוזרין על העקב על גבי רגליו ונתמרהו כל העם באתרוגיהן. כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהיה ממלא מערב שבת הבית של זהב שאינה מקודשת מן השילוח ומניחה בלשכה, ינשפכה נתגלחה היה ממלא מן הכיור שהיו והמים מגולין פסולין לגבי מזבח: *גמ' כנא הנימ' אמר רב עינא דאמר קרא

גמ' א מ"י פ"י מ"ג
פמדין ללכ"ח
ס ב מ"י ט"ז פ"י
סא ג מ"י ט"ז פ"י
סב ד מ"י פ"י מ"ג
מנחה סקרינות
כלה"ל:

רבינו חננאל

פ"ה ה"ב שואבין בשבתה התי יורד מן הפעין למיך שנין מן השיטין תנא מאימתי מנסכין על אברי חמירי של שתי מעשה באתרוג שנין על גבולו והבדלו כל העם באתרוגיהן. עלה כבש ומה לשאלו. תנא התי (נכוסין ט) כל העולין למזבח עולין דרך יבין ומקפין ויורדין על העקב ואלו הן גיסוך המים וגיסוך היין ועולת העוף בשבתה במזבח: אלא שהיו משהירין: בשלמא דין משהיר דמיא אמאי משהיר? בין דאמר מר [עיריה של מים לתוך של יין, ושל יין לתוך של מים יצא] של מים אתי לאשהירי: ומעוקבים כמין ב' חוטמין דקין (*ואחד) מעובה ואחד דק כרי שיהו שניהם בלין בבית אחת, מעורבו של מים מוררוו של יין, עיריה של מים לתוך של יין ושל יין לתוך של מים יצא, *ר' יהודה אומר בלוג היה מנסך כל שבמנה, *אמר ר' יוחנן אומר ל' הגבה ידו שפעם אחד נסך אחד על גבי רגליו ונתמרהו כל העם באתרוגיהן. כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהיה ממלא מערב שבת הבית של זהב שאינה מקודשת מן השילוח ומניחה בלשכה, ינשפכה נתגלחה היה ממלא מן הכיור שהיו והמים מגולין פסולין לגבי מזבח: *גמ' כנא הנימ' אמר רב עינא דאמר קרא

הנקב רחב וגדול זה מזה ולשון מעובה משמע שאולי הספל היו עבים ומתוך כך אין המשקה מומהר ללאת: שהיו והמים מגולין פסולין לגבי מזבח: *גמ' כנא הנימ' אמר רב עינא דאמר קרא

ת"ד כל העולין למזבח עולין דרך יבין ומקפין ויורדין דרך שמאל *חזין מן העולה לשלשה דברים הללו שעולין דרך שמאל וחורין על העקב ואלו הן גיסוך המים וגיסוך היין ועולת העוף בשבתה במזבח: אלא שהיו משהירין: בשלמא דין משהיר דמיא אמאי משהיר? בין דאמר מר [עיריה של מים לתוך של יין, ושל יין לתוך של מים יצא] של מים אתי לאשהירי: ומעוקבים כמין ב' חוטמין דקין (*ואחד) מעובה ואחד דק כרי שיהו שניהם בלין בבית אחת, מעורבו של מים מוררוו של יין, עיריה של מים לתוך של יין ושל יין לתוך של מים יצא, *ר' יהודה אומר בלוג היה מנסך כל שבמנה, *אמר ר' יוחנן אומר ל' הגבה ידו שפעם אחד נסך אחד על גבי רגליו ונתמרהו כל העם באתרוגיהן. כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהיה ממלא מערב שבת הבית של זהב שאינה מקודשת מן השילוח ומניחה בלשכה, ינשפכה נתגלחה היה ממלא מן הכיור שהיו והמים מגולין פסולין לגבי מזבח: *גמ' כנא הנימ' אמר רב עינא דאמר קרא

הנקב רחב וגדול זה מזה ולשון מעובה משמע שאולי הספל היו עבים ומתוך כך אין המשקה מומהר ללאת: שהיו והמים מגולין פסולין לגבי מזבח: *גמ' כנא הנימ' אמר רב עינא דאמר קרא

ת"ד כל העולין למזבח עולין דרך יבין ומקפין ויורדין דרך שמאל *חזין מן העולה לשלשה דברים הללו שעולין דרך שמאל וחורין על העקב ואלו הן גיסוך המים וגיסוך היין ועולת העוף בשבתה במזבח: אלא שהיו משהירין: בשלמא דין משהיר דמיא אמאי משהיר? בין דאמר מר [עיריה של מים לתוך של יין, ושל יין לתוך של מים יצא] של מים אתי לאשהירי: ומעוקבים כמין ב' חוטמין דקין (*ואחד) מעובה ואחד דק כרי שיהו שניהם בלין בבית אחת, מעורבו של מים מוררוו של יין, עיריה של מים לתוך של יין ושל יין לתוך של מים יצא, *ר' יהודה אומר בלוג היה מנסך כל שבמנה, *אמר ר' יוחנן אומר ל' הגבה ידו שפעם אחד נסך אחד על גבי רגליו ונתמרהו כל העם באתרוגיהן. כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהיה ממלא מערב שבת הבית של זהב שאינה מקודשת מן השילוח ומניחה בלשכה, ינשפכה נתגלחה היה ממלא מן הכיור שהיו והמים מגולין פסולין לגבי מזבח: *גמ' כנא הנימ' אמר רב עינא דאמר קרא

הנקב רחב וגדול זה מזה ולשון מעובה משמע שאולי הספל היו עבים ומתוך כך אין המשקה מומהר ללאת: שהיו והמים מגולין פסולין לגבי מזבח: *גמ' כנא הנימ' אמר רב עינא דאמר קרא